

VORMSI ØORMSÖ

Vormsi Vallavolikogu ja Vormsi Vallavalitsus soovivad kõigile rahulikku jõuluaega, tujuküllast aastavahetust ja head uut aastat!

Foto: Meeme Veisson

Meeleolukas ühistants saare sünnipäeval

Vormsi tänab

Vormsi valla 25. aastapäeval tunnustati tänukirjaga

Vormsi valla taasloomise eest:

Rudolf Kägu

Volikogu esimehe töö eest:

aastatel 1999-2003 Meelis Mägi

aastatel 2003-2004 Elle Puurmann

aastatel 2004-2005 Ellen Järv

Vormsi valla elu edendamise eest:

Ene Sarapuu

Eidi Leht

Ants Streng

Andres Andi Sarv

Arvo Allik

Ants Varblane

«Saagu valgus» kodu valgustamise konkurss

Vormsi vald kuulutas sel aastal välja lisaks suvisele bussipeatuste kaunistamisele ka kodude valgustamise konkursi. Jõulukonkursi «Saagu valgus» eesmärk oli hinnata tublisid kodanikke, kes kaunistavad oma kodusid talvisel ajal, tekitades nii sel pimedal ajal silmailu ja jõulumeeleolu endale kui ka teistele.

Paljudes kodudes on pühade ootuses sätitud akendele jõuluküünlaid ja -tähti, mis loovad hubasust. Keeruline on parimaid eristada, aga kindlasti vääriavad äramärkimist perekond Alliku Oma talu tulehtes lipumast Hullos, perekond Koka Andruse talu Hullos, Harri Rosenbladi Nimase talu Dibys ja Lia Ostapenko Jonase talu Dibys.

Hindamisel arvestati mitte ainult tulederohkust, vaid maja ning koduaia kaunistamisel lähtutud erilisusest.

Suure kiituse on ära teeninud perekond Kõiverid Rumpo Jonase talust, perekond Koch Nygorsa talust Suuremõisas, perekond Raitolehto Graisa talust Borrbys, perekond Saluse ja Grundsteni Laarase talu Rälby ning

Foto: Valvi Sarapuu

Meeme ja Krista kaunistatud meeleolukas Söderby bussipeatus.

perekond Kanarbiku Kanarbiku talu Kersletis, perekond Arula Põhja talu Kersletis, perekond Berggreni Mangesi talu Norrbys.

Eriliselt paistsid silma ka Diby ja Söderby bussipeatused, need on nagu päkapiku kodud, kutsuvad ja salapärased. Aitäh, Harri ja Lia ning Meeme

ja Krista, et mõtlesite teiste külaelanike ja kõikide vormsilaste peale!

Saarel pimedal ajal ringi liikudes annavad jõulutuled juurde valgust ja loovad pühade meeleolu. Suur tänu kõikidele, kes süütasid pimeduses säravad tuled, soojendades sellega meie kõikide südameid!

Vallavanema veerg

TANEL VIKS

Ilusat aastavahetust!

2016 aasta hakkab läbi saama. Eks nii, nagu iga aasta on ta olnud mitmekülgne ja see, kas domineerima jäävad aasta kokkuvõttes minoorsed või mažoorsed noodid sõltub sellest, kui suureks me oma pilti ajada soovime.

Globaalsel tasandil võime ilmselt nentida, et tegemist oli heitliku aastaga koos ebameeldivate terroriaktide ning sõjaliste konfliktidega ja et jätkuvalt on riikidevahelistes suhetes suhteliselt segased ajad. Kõik see võib tekitada ebakindlust ka üksikisikus, turvalises ning rahulikus Eestis.

Eesti tasandile tulles on pilt oluliselt optimistlikum: kuigi oleme osa üha enam globaliseeruvast maailmast (mis vähemalt minu arust ei ole üheselt plussmärgiga suundumus), oleme saanud toimetada siin maailmanurgas taas ühe aasta võrdlemisi rahulikult.

Vormsi vallas ümbritsevat vaadates saab igäiks anda oma hinnangu ise. On inimesi, kes tehtuga ilmselt rahule jäävad aga on ka neid, kes oleks näinud ehk teistsuguseid arenguid ning selline olukord on paratamatu aga samas arusaadav – kõik ei saa olla erinevates küsimustes samal arvamusel.

Vahel on lood ka sellised, et eesmärk võib olla erinevatel inimestel või inimgruppidel küll sama, kuid takerdud takse vaidlustesse protseduuride elik valitud tee üle nimetatud eesmärgi saavutamiseks. Tulemuseks võib olla see, et protsessi juurde, mis oma olemuselt on defineeritud protseduuride realiseerimine, ei jõutagi ning seeläbi jääb ka eesmärk saavutamata.

Piltlikult öeldes – soovime sõita mingi seltskonnaga näiteks Svibyst Rälbysse. Lõppeesmärgi osas, milleks on antud juhul Rälby, on kogu seltskond samal meelel. Samas aga ei suudeta kokku leppida, kas sõita sinna otse mööda kruusateed või asfaltteed kasutades kaarega läbi Hullo. Kuna kokku ei suudeta leppida, ei jõua keegi seltskonnast lõppeesmärgini.

Seega on omavaheline suhtlemine ning asjade selgeksrääkimine kriitilise tähtsusega ning väga oluliseks pean ma ka seda, et langetataks otsuseid. Militaarmaailmas on ütlus, et parem kehvem plaan ja otsus kohe, kui ideaalne plaan pärast lahingut. Kohaliku omavalitsuse jaoks on see ehk pisut utreeritud lähenemine, kuid fakt on see, et otsuseid tuleb langetada. Vastasel korral on oht, et diskussioon käib, aga selle sisukus devalveerub otsuste puudumise tõttu.

Otsustajad peavad aga arvestama, et sellega kaasneb vastutus. Ja kui tehakse otsuseid, võivad kaasned ka vead. Ning ka see on loomulik. Oluline on see, et võimalikke vigu tunnustataks ning vajadusel otsuseid korrigeeritaks. Minu mäletamist mööda pea esimest korda on see äsja juhtunud riigi tasandil. Pean silmas valitsuse otsust võtta automaksu osas aeg maha selmet minna toore asjaga jäärapäiselt edasi. Küsimus pole antud juhul konkreetse maksu, vaid suhtumise muutuses. Üldse on mul tunne, et mingid asjad on muutumas mõistlikkuse poole – nii Eestis laiemalt kui ka Vormsil. Aga elame näeme.

Kui aga vaadata lõpetuseks möödunud aastale inimese isiklikult tasandilt, kuhu kuuluvad perekond, lähedased ja sõbrad, siis loodetavasti oli kõigi jaoks mööduval aastal pigem rohkem rõõmustavat. Elu koosneb ju summaarselt lihtsatest asjadest ning see, kas me suudame nendest rõõmu tunda, on tihti võti rahulolu juurde.

Sellega oleks paslik ka lõpetada ning soovida kõigile Vormsilastele ja nende lähedastele ilusaid ning rahulikke pühi ja asjalikku Uut Aastat!

Fotod: Meeme Veisson

Vormsi vald 25

IVO SARAPUU,
Vormsi Vallavolikogu esimees

Tere, hea vormsilane, külaline, kes Sa oled leidnud aega tulla koos tähistama meie valla sünnipäeva. 25 aastat ei ole palju, aga kui ütleme veerand sajandit, tundub meie Vormsi valla vanus märksa suurem.

Kuidas ta siis oli aastal 1992. Volikogu istungid toimusid iganädalaliselt, määrati sotsiaaltoetusi, avaldati noomitusi jne.

7. jaanuaril 1992

Otsustati taotleda Eesti Mere-laevanduselt Vormsi elanike jaoks praamiühendust kolm korda nädalas iga päev kaks reisi. Võrrelge, kus oleme täna 25 aastat hiljem, milline areng on toimunud Vormsi ja mandri ühenduses.

28. mai 1992

Otsustati alkoholi müügiluba Sviby esialgu mitte rahuldada. Vajalik oleks punkti avamine esmalt tootlustamiseks. Lisaks on lause, et normaalselt teenindada kliente on vajalik heakorrastada territoorium. (Tundub igati tark otsus.)

2. veebruar 1992

Vormsi saare külastamise kord. Vormsi saarele on teretunud

kõik kodanikud, kes armastavad loodust, austavad Vormsi ajalugu ja peavad lugu saareelanike töödest ja toimetustest. Oli oma hinnakiri, kellel palju maksta tuleb, kes tasuta. Kodanikud, kes saavad saarele ilma külastuskaardita või ei oma Vormsi saare külastamise korras ettenähtud teisi dokumente võib koheselt saarelt ära saata või erandkorras tuleb tasuda sadamas 100 rubla. Korra täitmise tagab kohalik konstaabel koos piirikaitse ja Vormsi kaitseametiga. (On tunda, et oleme väljakasvamas nõukaaegsest piiritsoonist.)

1993. aasta

Otsustati vabastada rootsi keele kursuse läbiviija tulu tulumaksust. Vahel otsustati teistegi tulud osaliselt või täielikult tulumaksust vabastada.

19. novembril 1993

Otsustati ühendada rootsi jahimeeste poolt Vormsi rahvale annetatud mobiiltelefon vallamajja ja ühendada see faksiga. Vallavalitsus on kohustatud tagama ligipääsu telefonile kui elektrit pole.

1994. aasta

Sviby kaupluse rendileandmiseks tehti Sviby külas rahvaküsitlus, keda soovitakse kaupmeheks.

8. aprillil 1994

Päevakorrapunkt nr 2 P.V. personalküsimus. Aruanne V.P-lt päise päeva ajal joomingu korraldamisest. Juhan Ranne teeb V.P-le suulise hoiatuse. (Kord majas.)

Sama aprilli istung – Koerte pidamise eeskirjad Vormsi vallas.

1. Koeri võib pidada kinnistes tarades ja eluruumides. Kui koer on õueaias, tuleb väravale panna silt: «Ettevaatust, õues kuri koer» ja kellanupp peremehe väljakutsumiseks. (Huvitav, kui koer on kuri, milleks seda kellanuppu veel.)

3. juunil 1994

Juunikuu istung katkestati põlengu tõttu Pasilaiul. (Kõik läksid tuld kustutama.)

Aasta 2016

Täna tundub tollane valitsemine ja otsused kohati naljakatena. Aga sellised me olime. Vormsi saar kasvas välja kammitsaist, mille olid toonud nõukogude võim, piirivalve ja tollane aeg.

Riigis on haldusreformi aeg. Vormsi vald on otsustanud jätkata iseseisva vallana. Vallas läbiviidud rahvaküsitlusel osalenutest avaldas toetust iseseisvaks jäämiseks 93 % hääletanutest. Aitäh kõigile osalenutele!

Mis juhtub Eesti riigis pärast haldusreformi, mis saab Läänemaast, seda kõike näeme ja kuuleme peagi ja loodame riigi poolt Vormsile pakutud võimalusele jätkata iseseisva vallana.

Meie oleme öelnud jah, kord on

riigimeeste käes. Alati on võimalik loobuda ise otsustamisest, aga peab olema pagana hea põhjendus, et ise oma elukorralduse üle mitteotsustada.

Vormsi vald saab ise hakkama ja siinkohal suur tänu nendele inimestele, kelle tänane tulemaks laekub Vormsi valda. Viimase nelja aastaga on valla tulumaksubaas kasvanud ligi 100 000 eurot, mis on pea 25 % sellest nelja aasta tagusest arvust. Ei ole saarel selle aja jooksul toimunud mingit imet ettevõtluse kasvus, vaid paljuski on see nende inimeste panus, kes igapäevaelus ei toimetanud Vormsil. Aitäh teile selle eest! Vaid koos moodustame me ühise Vormsi valla.

Palju õnne, Sulle hea vormsilane, nii siin kui sealpool merd, Vormsi valla 25. aastapäeval!

Vallajuhid
Ants Varblane
(vasakult),
Tanel Viks,
Ene Sarapuu,
Rudolf Kägu,
Andres Koch ja
Ivo Sarapuu

Sünnipäevapeol
tunnustati
tänukirjaga valla
elu edendajaid.
Lillekimpu vastu
võttmas olid
Ene Sarapuu
(vasakult),
Ants Varblane,
Eidi Leht,
Arvo Allik ja
Rudolf Kägu.

Vormsi vormsilase pilgu läbi

GUNNAR POLMA

Lääne Elu 14.08.1997

Tiirutades saare 38 km põhiteedevõrgul kohtasin püsielanikke Matit, Jürit, Reinu, Kristat, Maiet, Viktorit, Aarnet, Enet, Jeta-Gerdat, meesvormsilast, naisvormsilast ja veel veidi nokastanud meesvormsilast.

Foto: Aili Kaasik

Eluolu

... Praegu ei tee ma praktiliselt mitte midagi.

... Elan siin valla töötu kopikate peal, käin hädaabitöödel.

... Töökohti ei ole, noored, kes kooli lõpetavad, lahkuvad, elu kipub välja surema.

... Alkoholi vastu siin ei saa, olen astroloogiat õppinud: Neptuuni tähemärk, vesi ja viin kuuluvad kokku.

... Ma ei kurda, mina aga ei tule sinu käest pinnima. Kui lehelugejat huvitab, tulgu elagu siin.

... Käisin, proovisin ka Tallinna elu maitsta, saareelu on ikka parem. Siin on rahulik.

Foto: Are Tralla

Põllumajandus

... Põldu pole mõtet harida, tehnikat pole, kartulit ei pannud sellel aastal maha.

... Ainult talupidamisest elab vaid üks talu ja on veel paar peret, kes arvestatavalt põllumajandusega tegelevad. Uut traktorit vormsilane meie maaviljakuse tingimustes osta ei suuda. Kellel tehnikat erastada õnnestus, sellele oleks mõtet piimakarja suurendada, sest juustutsehhi nõuab praegu ainult piima, piima, piima.

Vallavalitsus

... Meil pole põhimõtteliselt valda, rääkimata vallavanemast, see on täitsa puhas koht, selle võiks ära pühkida.

... Ise valda juhtides ei oskaks suurt midagi teisiti teha, sest kõik taandub ikka raha peale.

... Siin on ikka palju jonnijamist ka. Kui ikka vallaga pahussisse lähed, siis on: kellel võim, sellel vägi.

... Väga lihtne on nii öelda, et ise valisite vallavanema ja nüüd

pole rahul – valimiskampaania ajal lubas ta pudrumäed ja piimajõed kokku ja toetus põhiliselt pensionäridele.

... Vallavanem oli eelmisel aastal normaalne mees, sellel aastal on aga tunne, et pea on hakanud kõrgel kohal ringi käima.

... Ükskõik milline valitsus oleks, ikka kirutakse.

... Valitsusega pole iial ükski inimene rahul, aga mina olen 100 protsenti rahul.

Praamiühendus

... Praam võiks ikka iga päev ka lõuna ajal käia, siis saaks hommikul linnas asjad aetud ja jõuaks õhtuks koju.

... Praamiühendus on kehv, seda võin kohe öelda, nii turistidele kui saare elanikele.

... Nüüd ei ole enam mingit vahet, oled sa kohalik elanik või suvitaja, kõigisse suhtutakse praamijärjekorras ühtemoodi, ka jääti-sega kaubaauto on jäetud praamilt maha.

... See on ikka täielik sigadus, sa paned suvitaja enne peale, kui kohaliku elaniku.

Rannarootslased

... Mõni rannarootslane on teravitav, mõni mitte, sõltub inimesest.

... Üks ütles mulle, et mina trambin tema maa peal ja et kas ma olen olnud kommunist või.

... Eesti riik teeb rootslastele teistkordse kingituse, andes tagasi majad ja maa. Kui nad sõja ajal läksid, andis Rootsi riik neile kohe kodakondsuse ja kompenseeris kaod.

Turism

... Kui enda käes oleks voli ja võim, arendaksin ikka turismi, sest ega siin midagi palju toota küll mõtet ei ole, praamiliiklus rikub kõik ära.

... Turistid ei häiri, sest enamik neist on rahumeelsed.

Kool

... Hea kool oli, kui kooli lõpetasin.

... Kool on tasemel, selle üle ei tohiks nurinat olla.

... Kuulsin, et liidetakse kolm klassi, no sel juhul lõpetavad nad üheksanda klassi ära ja saavad nelja klassi hariduse.

... Koolis on praegu remont. Materjalid seisavad Tallinnas, ei kujuta ette, kuidas 1. septembril kooli peale hakkab. Koolil pole praegu direktorit – õpetajate seas on palju andekaid inimesi, kes asjaga hakkama saaksid.

... Õpetamise tase pole siin küll alla vabariigi keskmist.

Pood ja hinnad

... Linnainimesed, kes tulevad siia, ütlevad, et oi, te peate väga rikkad olema, sest poes on kõik nii kallis.

... Hullo poes on kõik palju kallim, sest praamiveo peab ju keegi kinni maksma.

... Möödunud sügisel oli olukord selline, et jää poolenisti nälga, poes oli kaks leiba, sai oli risti leibade peal ja üks nädalavanune vorstijupp ka.

Kala

... Kala ka ei ole, et lisa teenida, täna käisin tonkamas – neli säinast sain ja ühe ahvena.

... Kalavärk on ka nässu läind, pole enam kala. Võrguga tuleb ainult lesta, ja seegi väike – see ei toida.

... Enne ikka oli kala, nüüd võid teha või terve saare ümber tiiru ja saad ühe või kaks haugi.

Tulevik

... Halvemaks saab ju ikka minna.

... No kümne aasta pärast tuleb siia vist rohkem turiste sisse, nii et kellel tööd ei ole, peaks katsuma majast lahti saada ja mandri peale minna.

... Kui siin ainult hakkaksid tööle lõbumajad, mängupõrgud, pange ainult jahid käima ja see saar öitseks!

... Kümne aasta jooksul oleme vahest käinud põhjast läbi, mis pole kaugel, ja jõudnud päris korralikule turismi tasandile.

... Kui siin elada, tuleb tulevikku ikka optimistlikult vaadata, aga eks ta saa põhiliselt suvitusrajooniks.

... Jää peab liikuma hakkama, härrased vannutatud mehed!

Vormsi, aasta 2016

Õnnestus saada osadelt inimeselt (Ene, Eha, Aarne, Jüri) arvamus 20 aastat hiljem. Uute kommenteerijatena lisandusid koolinoored.

Foto: Sille Piik

Eluolu

... Elu on läinud kiiremaks ja mobiilsemaks. Kõik peame oma ID-kaarti ja suutma praamile broneeringuid teha. Praam on ilus ja ühendus toimib. Praamiliiklus on läinud järjest paremaks. Saarele on jäänud üks pood ja kahjuks ei saa vormsilased kuidagi sinna oma kaupa müügile. Kuid terve riigi-ringtee on musta kattega ja liinibuss liigub. Kool püsib ja lasteaed toimib, need on saare-süda, et siin elu ikka püsiks.

... Saar on palju muutunud, üldpildis on ilusamaks läinud.

... Elu on siin rahulik ja turvaline, väga hea, mulle meeldib, mõnus väike saar.

... On ja ei ole kah. ... Elu on läinud hulga paremaks, olen kõigea väga rahul.

Põllumajandus

... Tore on näha ilusaid loomadega rannakarjamaid. Kahju, et meie veiste ja lammaste liha ei saa kuidagi kohapeal töödelda ja realiseerida. Küntud põldu näeb vähe (nüüd Saxby's on). Lüpsikari on asendunud lihaste ja hobuste, kuid lambaid on ikka saarel peetud. Hoogu on läinud mesilaste pidamine. Vormsi mesi on ikka väga öko. Suhted maaomanikega on muutunud stabiilseks ning korras põllu- ja metsamaid on tore vaadata.

... On nii ja naa, kui raha on, saad toimetada hästi, kui raha pole, oled kerjus (sõltud teistest, kes on jõudnud muretseda tehnikat, et kas tulevad sulle appi).

... Palju veiseid, lambaid, hooldatud mereääred.

Vallavalitsus

... Vallavalitsus toimib oma hea- ja halva, alati saab paremini. Vallavanem on pööranud näo rahva poole ja nii läheb asi tõusujoones edasi.

... Väga vastutulev ja inimestest hooliv vald, head otsused.

... Ei oska midagi öelda, pole nendega eriti pistmist. Ju teevad oma tööd nii hästi, kui oskavad.

Praamiühendus

... Praam on ilus ja veel uue hõnguga. Piletisüsteem jätab soovida. Reise arv on suurenenud ja sellega vormsilastel ka suurem liikumisvabadus.

... Esmapilgul käib nagu Kopli tramm (see tähendab, et 3-4 korda päevas), aga tulevikus võiks ikka veel reise juures olla, sest kindlalt on vaja minna siis, kui pole reise. Kuid väga tähtis, et laev on Vormsi liini teenindamiseks ja seda ei saa suvaliselt saata Hiiumaale, nagu vanasti tihti juhtus.

... Mugavad graafikud, ilus uus praam.

Rannarootslased

... Rannarootslased – eestirootslased, kes saanud maad ja metsad tagasi, eriti Vormsil ei näe. Tulakse Olavipäevaks mõneks nädalaks, aga vanuse tõttu jääb tulijaid järjest vähemaks. Hea, et kohalikud põllumaad saavad kasutada.

... Minu kogemus nendega on väga positiivne, kui suudaks end kokku võtta ja veel keeltki õppida, oleks suhtlus kergem.

Kool

... Lasteaed-Põhikool. Tore, et esimesse klassi läks viis last. Jõudu ja jaksu õpetajatele ja edu õpilastele, et suures ilmas hakkama saada.

... On nii ja naa, alati saaks paremini. Kuid väga hea ja oluline, et saarel on ikka oma kool. Väikesed lapsed ei pea saarelt väljas käima mandrikoolis, mis oleks päris hull.

... Väike aga toetav, tore ja kokkuhoidev, kõik saab hästi selgeks, inimesed on mõistvad ja abivalmid.

Pood ja hinnad

... See on hea, et kauplusehoone vallale kuulub. Eks see pood ju väike ole, aga ikkagi olemas ja omane. Hindade suhtes saame viriseda ikka, aga ega kõike head ka ei saa.

... Sellega on ka nüüd nii ja naa. Loomulikult on hea ja positiivne, et meil on oma pood. Kuid teades seda, kui raske ning keeruline on värske kauba saarele toomine, saamine, on teine asi. Ning tänu sellele on kaupade hinnad väga kallid, vahel isegi pool sellest, mida linnast ostame. Teatud asju võiks ju saareelanikelt võtta müüki (aga need paberid, mis takistavad). Lahendust ka kohe pakkuda ei oska. Vat siin oleks kindlalt vaja nüüd vallavalitsuse tarka pead ja otsustusabi. Siis ei peaks linnast toidukraami tassima ja külmikuid kodus koormama.

... Pood väike, samuti kauba valik väike. Kallid hinnad, kuid kui midagi vaja on siis saad seda ikkagi osta.

... Korra või paar tuleb ikka linnas käia toitu toomas.

Foto: Silvia Luts

Tulevik

... Iseseisva vallana jätkamine on väljakutse, kuid positiivne. See tähendab, et peame ise rohkem pingutama ja olema hoolivamad. Tuleb kaaluda kõiki oma võimalusi ja naabri omad ning siis üheskoos edukad olla.

... Olen optimist ja loodan, et kõik läheb ju ikka paremaks. Et bussiga saaks igalt sissetulnud praamilt kodukülla sõita, sest kõik ei ela Hullo, mitte ei pea kutsuma naabrimeest vastu, kui koduks mingi muu küla. Loodan, et tulevikus on ka koht kodusaa- rel (kui tekib vajadus ja praegu oleks seda vajadust juba mitmele vaja), nimeks hooldekodu või taastuskodu, kus saaksid olla. Et selline koht on sinu kodukohas, on tervendav nii psüühiliselt kui ka tervise seisukohast. Mandril oleks oleks päris hull, sest vannud alla juba mõttes, et oled võõrsil ja koduvald sind ei taha. Siin koht mõtlemiseks jälle vallavalitsusel.

... Samamoodi jätkates kestab kõik veel aastakümneid, Vormsi jääb iseseisvaks.

... Võõraid tuleb aina juurde, noored lähevad ära. Nii nagu lükkad, nii ka läheb.

Kõik fotod on pärit fotokonkur- silt Avasilmi Vormsi.

Suvmälestus Johanna-Liisast: kipsis jalg, briljantselt sädelev, soe kui suvepäike

MALLE HOKKONEN

Foto: Malle Hokkonen

Vaatamata kalendrilehtede langemisele on Johanna-Liisal endiselt kaasakiskuv naer. Ta kablutab karkudel uksele vastu, ise selle juures päikesepais-teliselt rõõmus. Mäletan isegi, et temas on hoiul võrdset leebust, lahkust, teotahet, fantaasiakül-lust ja enesekontrolli.

Tõesti-tõesti, suveõhtul juh-tunud libastumine märjal rohul ja mõned nädalad on liikumisel abiks kargud. Sellest hoolimata on Johanna-Liisa küpsetamise-ga sina-peal ja tervislik maitsev rukki- ja tatrajahu kook seatud hoolikalt taldrile maiustajaid ootama. Kookide retseptid oskab Johanna-Liisa loominguliselt ise kokku seada, talle meeldib kat-setada. Mõndagi lisainfot annab kindlasti internet.

End loovalt ja vabalt väljendab Johanna-Liisa õmblustöodes, ta-hab olla alati lihtne ja klassikali-ne. Oma riiete lõiked leiab ta ikka ja jälle Burdast – sobivad kõige paremini. Endisaegne silmuskudumise raamat on alati käepärast. Ema abi on arvestatav. Armsaim piparkoogi retsept leidub tema esimeses kooliraamatus – aabitsas.

Aabitsa piparkoogi retsept on Johanna-Liisa lemmik.

Johanna-Liisat köidab džäss-muusika, eriti muusika alates 1920-test aastatest. Võrdset muusikaga huvitub ta ajaloost, iseäranis antiikajaloost.

Johanna-Liisale meeldib saarel, maakodus. Siinne olek on luksus, meie saareelanike privileeg. Oma helduses ja eneseteostuses on pere koos sisustanud eranditult arhai-lise ja lihtsa mööbliga, restaureerinud ja kujundanud, kokkuühendanud ja kaunistanud lihtsatest materjalidest. Siin-seal armsad esivanemate pitslinikud, kootud vaibakesed, nipsehted.

Johanna-Liisa alustas õpinguid Vormsi koolis. Rõõmuga meenutab ta kuis jalgsi Hullo-Sviby vahet rühkis, kaaslasteks Sviby lapsed Rasmus, Geidy, Anders. Mõnedel kordadel lugenud Rasmus kogu tee ingliskeelset juturaamatut. Ükskord kevadel aga Johanna-Liisal tekkinud soov saada teisspool kraavi esimeste kevadlillede omanikuks. Poiss luges tüdruku soovi, kõpsas üle kraavi ja kinkinudki lilled Johanna-Liisale. Armas mälestus džentelmenlikust klassikaaslasest.

Johanna-Liisale meenub Globeprojekt: «Võistlemist ja tormamist

sai koolipäevil pidevalt ajada, kes jõuab enne välistemperatuuri ja sademete hulka lugema?»

«Vappuvast naljast-naerust rõkatasid klassiõhtud koos klassi-juhatajaga ja vanematega, vahel koos vanavanematega. Et köht rohkest tantsust, mängust, karaok-est ja kuulsate-kummaliste parodeerimisest kukerpalli viskama ei hakkaks, katsime laua kodus valmistatud snäkkide, kookide ja või-leivaampsudega.» Johanna-Liisa meenutab: «Võitja sai priipääsme jalgsimatka kooli puukuuri ja ümber spordiplatsi.»

Ohtrate südamlike tunnete-ga meenutab Johanna-Liisa lapsepõlve Svibys: «Naabritädi-dega/onudega sai mütatud-män-gitud, jalgrattaga sõitma õppida aitas naabronu Vovka.»

Igal naabril ja tema koduloomal oli kindel koht ja tähendus Johanna-Liisa naerupäevades. Et mõnel korral jalgrattasõit ämbris lõppes, ei tõusnud sellest mingit trotsi ja sõit läks uljalt edasi. Külalastega kivimäel, tollase noorloomalauda ümber fantaseeriti, et neil on seal imemaitvate toitudega restoran! Heledad pilved taevast olid mäed. Soe ja siiras lapsefantaasia lennutas mõtted pilvedele, mägedeval-lutustest... Kärust sai kiirem ja moodsam liikumisvahend! Naabritädi Galja kanad püüdsid pilke... Pole raske arvata, et tibud-kanad olid tollel ajal lastele armsad ja köitvad (armsalt laulavad/kaagutavad, väljutavad mune! Lasevad end taga ajada, üllatavalt tõusevad lendugi!) sõbrad. Huvi lehmalüpsi vastu, soe piimavaht...

Paar viimast aastat õppis Johanna-Liisa Haapsalus gümnaasiumis, samaaegselt ka Haapsalu Muusikakoolis. Seal köitis teda ka käsitöö, seega astunud Johanna-Liisa sagedasti sisse lõngapoodi. Juhtumisi leidnud ta lisaks kirevatele lõngapasmastele just sealt endale õpinguteks hädavajaliku ja soodsa hinnaga klaveri.

Johanna-Liisa meenutab: «Gümnaasiumipäevil usaldas õpetaja klassikaaslaste töid abiks parandama just mind.» Ilmselt tänu tema teadmistele.

Johanna-Liisa sisseastumiskatsed Eesti Muusika- ja Teatriakadeemiasse kulgesid ärevuses: arvati, et taolisel lillelapsel pole muusikalisi võimeid. Ta lõdises

kui talvine liblikas, ärevus hing-es... Seesmine harmoonia oli temas tugevam kui iial varem, sai kõrgkooli sisse.

Õpingute kõrvalt on Johanna-Liisa töötanud kaupluses teenindajana. Just õpingute ajal sai seesmiselt kindlamaks. Mõistis, et laulmisega teeb ja tunneb head ning igapäevaelu saab kirka-maks, pakub närvikõdi ja rikastab emotsioone. «Ilma muusikata jääb hingeelu kängu.» Johanna-Liisa mõtleb, «lõpetan kooli ja laulan! Tühi on laulmata, seepärast hõiskan järjepanu õues ja toas, trepil ja tualetis, õhtul ja hommikul.»

Vormsi elu-oluga hoiab Johanna-Liisa end ikka kursis ning vanaemaga kõneldes saavad Vormsi lood kuuldavaks.

Kitarriõpe oli Johanna-Liisale tülikas, kuid töökuse ja tahtmise-ga saavutas paljugi.

Ma tööd-tegemistest pun-gil päevast saab Johanna-Liisa täidet loodusest. Hetked Vormsi vaikuses on parim aeg. Pealinnas elab ta Kadrioru pargi lähisel, sagedasti liigub ja mahendab mõtteid pargipuude all. Teleri vaatamisest rõõmu ei tunne.

Johanna-Liisa arvab, et võitmine ei ole elus kõige tähtsam. Elus on tähtis aidata teistel võita, sellest tema sära ei kahvatu!

Hetkel õpib Johanna-Liisa Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia teisel kursusel laulu. «Suvel oli meeldiv kodega merepäevadel suurema publiku ees esinemist – võrratu kogemus!» kirjeldab Johanna-Liisa.

Täie tõsidusega uitab Johanna-Liisa õpiradadest välismaal. On huvitunud maast, kus näha ajalooliselt iidseid losse, mõisu, mägesid ja orgusid, järvi, mida õppimise kõrvalt avastada. Johanna-Liisa pakub: «Kui muusika poleks minu elu määranud, oleks ma kas botaanik või ämmaemand – uued leidmised, uue elu algus.»

«Tulevikus näen ma enda lemmikloomana hobust – tark ja tarvilik pereliige,» lisab ta.

Meie kohtumine toimus suve lõpul. Nüüd, sinkjasmustadel sügisõhtutel tudeerib Johanna-Liisa taas laulu ning rõõmustab oma koduseid, sõpru ja lähedasi.

Soovime talle helgeid mõtteid, toimekust ja helisevat häält.

Soojalt ja südamest

HELLE RINNAK

Ei saa vaikida Vormsi inimeste soojast südamest. Seekord väljendus see paljulapselistele peredele soojade kudumite valmistamises ja kinkimises. Üleskutse tegijaks oli ETV Prillitoosi saade.

Annetusi on tehtud ka varem nii ajateenistuses olevatele sõdurpoistele kui ka lasterikastele peredele ja lastekodu lastele. Millegipoolsest jäävad südamesse kinni seekordsed annetused, see õhin ja südamlikkus. Vormsi Käsitööselts ja Pensionäride Seltsing jäävad ka edaspidi hoolivaks ümbritseva suhtes. Soovime sama ka kogu Vormsi rahvale!

Häid jõulupühi!

KULTUURI-SÜNDMUSED

31.12 kell 11.00 rahvamajas kogupere multifilm «Kribinal-kribinal ringijahile». TASUTA!

01.01 ehk uusaastaõöl kell 00.17 ootame rahvamaja üheskoos uut aastat vastu võtma. Tantsuks mängib ansambel Sass.

04.01 kell 20.00 rahvamajas mängufilm «Maavärin». 2016. aasta vene film 1988. aasta Armeenia maavärinast. Katastrooffilm, draama. Pilet 3 €, õpilased ja pensionärid 2 €.

07.01 hiigeplatsil Tulepidu. Vana ajal tähistati pööripäeva-kuuse põletamisega valguse võitu pimeduse üle. Jõulupuude ärasaatmine tänapäeval sellisel moel on aga meie kultuuriruumis teadaolevalt ainulaadne.

Eelolev sündmus pakub silmailu ja südamesoojust. See on kaunis viis jätta huvasti muidu prügikastide ümbruses risti-rästi vedeleivate jõulu-kuusrededa.

Vanu jõulukuuski saavad kõik soovijad sündmusrohale tuua kolmapäevast juba siis kui pühad möödavad või võtta laupäeval kaasa, et nii oma osa anda toimiva õnnestumisele. Kel huvi ja tahtmist tulla skulptuuri ehitama, andku märku ja lepime kokku!

Kell 12.00 ootame hõliti huvilisi tuleskulptuure meisterdama! Meeskonda võiks kuuluda minimaalselt kolm inimest (saame ka kohapeal gruppi moodustada, kui keegi üksi tuleb). Registreerumine: henrykiri2@gmail.com

Kell 18.00 tuleskulptuure show ja kuuske põletamine. Pakume teed ja saiakesti.

Info kultuurisündmuste kohta: tatjana@vormsi.ee, tel 53436771 Tatjana Sää

Tegusad käsitööpäevad

TATJANA SÄÄS

Novembri viimastel nädalavahetustel oli Vormsi rahvamajas võimalus Vormsi valla toel mitmesugust põnevaid käsitööd teha ja õppida.

19. novembril tuli meile külla Ene Mihkelsoo, kelle juhendamisel valmisid imelised värvilised lambavil-last sussid ja lilled. Huvilisi oli roh-

kemgi, kui algselt ootasime. Tuldi isegi mandrilt spetsiaalselt kohale.

26. ja 27. novembril möödusid väsimatute päevad Avelin Gildemanni juhendamisel ajalehtedest korve punudes. Selgemaks sai ka korvisangade ja kuuse punumine.

Plaanis on veelgi igasugu põnevaid juhendajaid kutsuda, seda siis juba järgmisel aastal.

Foto: Tatjana Sääs

Esimesel päeval sai näpuvastavalt pulkade värvile pruuniks, teisel siniseks.